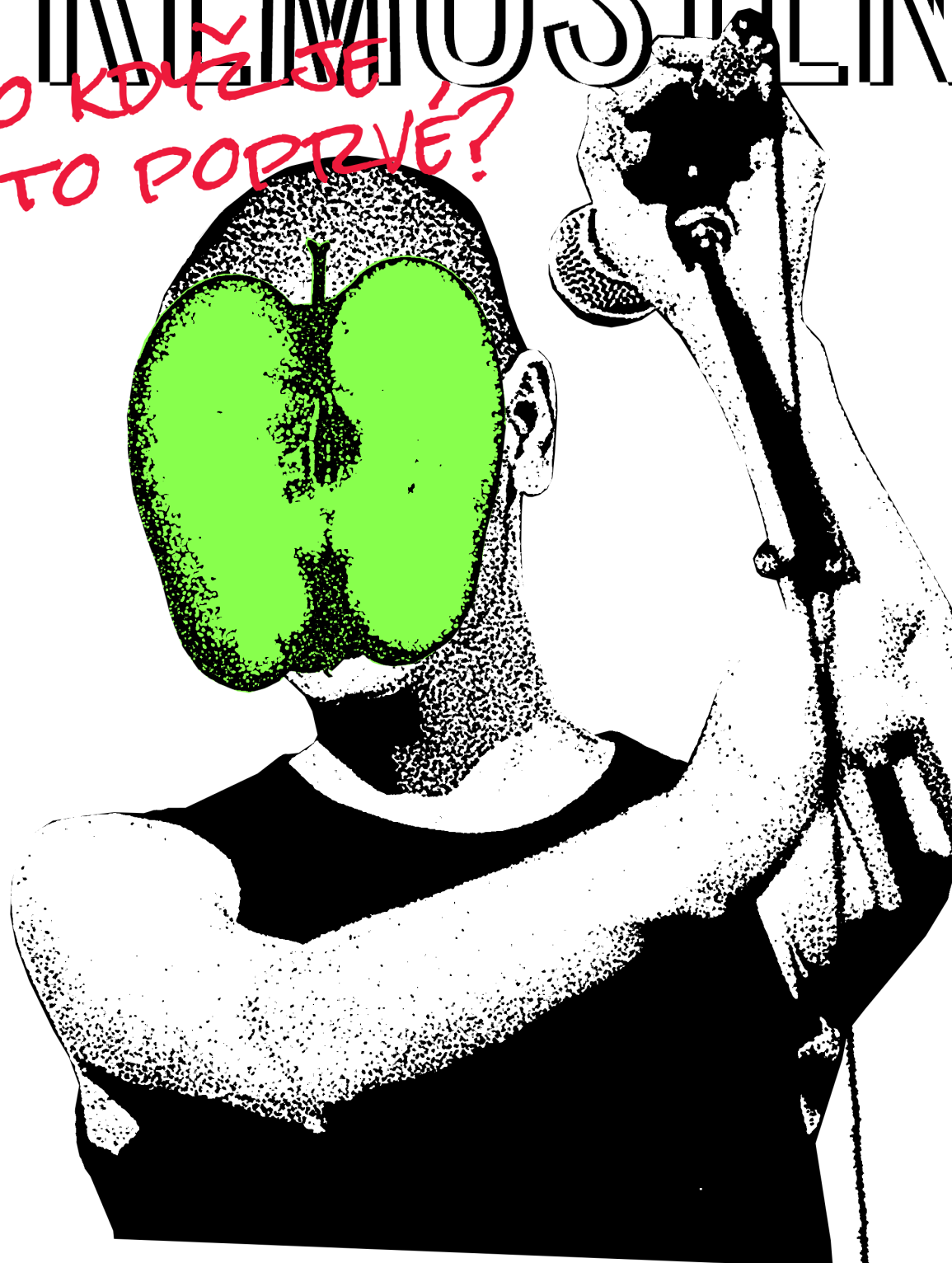

2024

PREMOSTĚNÍ

CO KDYŽ JE
TO POPTVĚ?

PLEŠÁTÁ ZPĚVAČKA

FEMINISMUS DÁVÁ SMYSL

Děkujeme, že divadlo existuje

Nad miskou Pavlova vynikajícího vývaru (pokud jste ještě neměli, určitě si dejte, k mání je na baru!) jsme se potkali s těmi, jež představitel opravdu není nutno: s hlavními organizátory Přemostění Bárou Gréeovou a Pavlem Skálou

Začneme otázkou, kterou jste určitě nečekali. Podtitul letošního ročníku „Co když je to poprvé?“ – jak si ho interpretovat?

Bára: Loňský podtitul byl „Co když je to naposledy?“, na ten navazujeme. Přijde nám zábavné zamýšlet se nad tím, jak člověk určité akce a situace v životě vnímá, ať už jako by to bylo naposled v případě loňska, anebo jako bychom to prožívali poprvé.

Pavel: Asi to nějak navazuje na naše vnitřní emoční pochody. Loni jsme se ptali: Bylo hodně emocionální se s tím loučit? A já jsem si za sebe – nevím, jak to má Bára – řekl, že od té doby chci ten festival dělat jako poprvé a naposledy dohromady. Že nechci být tlačný do ničeho, co bych měl a musel dělat. Loni jsem si strašně užil tu přípravu festivalu jako takovou –

Jak se daří lákat sem lektory takových zvučných jmen, jako je třeba Honza Frič nebo René Levínský?

Pavel: Prostě jim zavoláš. Přijde mi, že spousta lidí jede v zasetých kolejích a bojí se z těch kolejích vybočit. Oslovují se pořád stejní lektori atd. a je strach oslovit někoho úplně mimo. A potom je to vlastně totéž, jako když jsme tady měli Martina Hilského, Adama Gebriana nebo další lidi. Kdekdo se pak ptá, jak jsem je sem dostal, a já říkám: „Napsal jsem jim mail.“ Vždycky jde jenom o to napsat a nebát se odmítnutí, protože odmítnutí je součástí každé přípravy.

najednou tě baví, že víš, že potom nemáš další závazky, že zkrátka něco uděláš a bude to super. A vlastně si vzpomínám úplně přesně, jak jsem byl nervózní a dělal jsem první NaNečisto, i když to je osmnáct let. A ta energie je prostě najednou jiná, když člověk ví, že to je poprvé. Když jdeš poprvé na pivo, tak je to něco jiného, než po stopadesáté nebo naposledy.

Je vlastně svátek ty věci dělat. Tak to popisuje i Jana Pilátová: že podání ruky je vlastně svátek, a když budu každé podání ruky vnímat jako poprvé, tak si budu vážit mnohem víc věcí. (pauza, smích) Tyjo, to bylo chytrý.

To bylo, jsem ohromen. Poslední ročník byl nějakým způsobem bilanční i z hlediska udržitelnosti festivalového provozu. Změnilo se nějak v tomhle ohledu vaše uvažování stran práce s vaší energií a časem a tak?

Pavel: Myslím si, že nějaká základní touha spočívá v tom energii nasměrovat tak, abys jí neplýtvál, ale abys jí maximálně využil. Asi jsme magoři, kteří to prostě neumí, ale myslím si, že se to učíme. Mně bude za chvíli čtyřicet, ale stejně se to učím a mám vlastně radost z toho, že jsme mnohem víc věcí začali dělat trošku jinak, že jsme si řekli, že je dobré udělat si čas sám na sebe. I když to pořád moc neumíme, ale jednou nebo dvakrát za měsíc se stane, že si vyjedu třeba na kole a řeknu si, že teď nebudu nic řešit. Musím ale říct, že momentálně je to z hlediska energie hodně náročné, protože se děje strašně moc věcí, co energicky dost nabourávají naši karmu. Jako že tu tepelnou.

Ano, v noci byla trochu zima. Festival je teď zhruba v polovině svého běhu: máte nějakou předběžnou bilanci, jestli je tenhle ročník něčím zvláštní? Překvapila vás nějaká obtíž, která dosud nenastala?

Pavel: Teď poprvé tu byl za čtrnáct let někdo okradený, zmizely věci z auta. Takže to bylo vysloveně ono poprvé.

Bára: Navíc je to taky dost nemocný ročník, odpadají některé soubory i jedna lektorka.

Pavel: Já mám od jisté doby pětičlennou porotu, takže když jeden odpadne, jsou čtyři, je to v pořádku.

Nechtěli byste takhle čírou náhodou někomu poděkovat?

Bára: Chtěli! Máme takové ty stálíce, které nám s festivalem vždycky už několikátý rok pomáhají, ať už je to Minipivovar Most, který nám dováží jídla, Benedikt, který nám vždycky strašně skvěle vychází vstříc stran ubytování, nebo náš grafik Martin Špoula, který je vždycky strašně pohotový. Myslím si, že nějaký základ lidí, kteří nám s tím pomáhají, takhle z jiných prostředí je úplně skvělý a s každým ročníkem to funguje líp a líp. Potom se přidávají různá nakladatelství, což je taky skvělé, že máme možnost dávat souborům a lektorům dárčky... A samozřejmě jsou tu finanční podpory, bez těch by to nešlo.

Pavel: A to je samozřejmě Ministerstvo kultury České republiky, to je vlastně základní, a potom Ústecký kraj, který je velice štědrý přispěvatel – a to myslím jako zcela vážně, protože bez nich bychom si potom nemohli domluvit lektory nebo zaplatit redakci. Tu si každý festival dovolit nemůže – a tady je to díky tomu, že oproti jiným krajům dává ten náš nadstandardní množství peněz. A potom samozřejmě Statutární město Most, které převzalo i záštitu. Stejně jako Jirka Řehák, náměstek Ústeckého kraje, kterého si nesmírně vážíme a jsme rádi, že je. A obě dvě instituce nám vycházejí vstříc. No a nesmíme zapomenout na děcka, lidi, kteří se sem vrací, třeba bez Didiho nebo Petra Besty by byla technika úplně marná. Nebo Aicha za barem – to je ovšem stále až letošního ročníku, je tam poprvé.

Bára: A samozřejmě holky z Brambor, to je jasný. A celkově děcka, kterých třeba letos není tolik jako běžně, tu práci zvládají zastávat úplně krásně, baví je to a nás baví, že je to baví. Je skvělé, jak rok od roku sami mnohem víc vědí, co mají dělat. A už jim nemusíme nic říkat, to je hrozně fajn.

Pavel: Teďka nám poprvé dělají sociální síť holky, žákyně. Takže to je hodně děkování – děkujeme všem, kteří se sem přijeli podívat, děkujeme všem, co tady pracují, lektorům, redakci, seminářovým lektorům, všem na světě. Protože divadlo existuje.

Michal Zahálka

Snažili jsme se během zkoušení překonávat hranice komfortu

Jak jste se dostali k dramatu Eugèna Ionesca *Plešatá zpěvačka*?

Když jsme se na začátku školního roku bavili s děckama, čemu by se chtěli věnovat, začala naše debata postupně směřovat k práci na základě předlohy, respektive dramatického textu. *Plešatá zpěvačka* je hlavně zaujala svojí textovou složkou a formou.

Co vás bavilo na zkoušení?

Nejvíce asi proces výstavby celé inscenace jako skupinové činnosti. Společně jsme se věnovali i jednotlivým složkám a jaký je jejich podíl na tvorbě jevištního tvaru. Dotkli jsme se základů režie, úvah ohledně dramaturgicko-režijní koncepce, scénografických a kostýmních návrhů atd.

Jaké bylo pro děcka zkoušení absurdního dramatu?

Pro některé členy souboru byl proces zkoušek poněkud náročný, jelikož jsme se snažili překonávat hranice komfortní zóny. Zároveň všichni jeli na svoje maximum, protože se sami chtěli hodně naučit a zakusit něco nového. Věřím tomu, že pro děcka byl průběh společného ohledávání dost obohacující, například možnost si vyzkoušet režirovat svoje kolegy.

Milan Hábl

Zpěvačka barevná plešatá

Prvním představením pátečního dne se představil divadelní soubor Betonový trávník s inscenací *Plešatá zpěvačka* podle absurdního dramatu francouzského dramatika rumunského původu Eugèna Ionesca.

Jakmile se na začátku představení rozsvítí scéna, prvek absurdity je už na místě. Konkrétně noviny pana Smitha, jež jsou poskládané z řady jiných novinových stránek, a uháčkovaný chuchel paní Smithové, který se pokouší dodělat a někdy zase roztrhat, podle svého vnitřního rozpoložení. Absurdita se dále stupňuje příchodem (ne)manželů Martinových, jejichž dcera vlastně není tatáž osoba, jak se dozvídáme od brilantní detektivky Máry. Nesmí chybět ani Požárník s povedenými anekdotami, kterými je schopen kdekoho pobavit a rozněžnit.

Všichni z hereckého ansámblu jsou oděni do černobílých kostýmů, které už z principu Ionescova dramatu podtrhují univerzalitu děje. Každý pár je ještě odlišen společným barevným doplňkem. Smithovi se vyznačují zelenou barvou, Martinovi žlutou a Máry spolu s Požárníkem červenou. Toto barevné rozdělení divákovi může prozradit vnitřní dynamiku těchto párů. Červená je vášeň a láska začínajícího vztahu, žlutá upozorňuje na potíže a turbulence mezi dvěma, co už nějakou dobu spolu žijí, ale ještě mezi sebou nějaké pouto mají a zelená svou chladností sděluje, že již není žádných společných zájmů, nýbrž existuje mnoho individuálních záležitostí ve sdílené domácnosti. Tento princip je možný vysledovat i ze způsobu, jak se vzájemně ve dvojicích dotýkají.

Židle jako takové jsou velice užitečným scénickým prvkem. Není proto překvapující, že se soubor rozhodl pro práci se židlemi, které v současné době stále fungují jako účelný prostředek znázorňující niterné procesy a stavy postav.

Herci a herečky umí velice dobře pracovat s timingem jednotlivých situací. Dokáží si počkat, aby absurdnost z jejich jednání vyplynula. Ohledně stylizace by vůbec neškodilo, kdyby se soubor více položil do vyhrávání absurdity. Místy se drží při zemi, což může někoho svádět k psychologickému typu herectví a to narušuje dojem z celého zážitku. S energií také často kolísají, přesto se jim vždy povede zase dostat nahoru a nějakou dobu se tam udržet.

Pro mě je *Plešatá zpěvačka* především o apelu na lidi, aby si uvědomovali, jak mohou vztahy být křehká záležitost – a že to je hlavně o vzájemné komunikaci. Měli bychom se vyhnout jistému zacyklení, které se ve vztahu může objevit. Moc si nejsem jistý, zda mi moje vlastní interpretace neznemožnila se dostatečně na vaši verzi nacítit. Od vás vnímám různé podoby vztahů v jednotlivých životních etapách a jak se všechno přeměňuje, rozpadá a vzniká. Přesto se nedokážu přenést přes pocit, že mi ještě něco na tom tvaru chybí, nebo se mi pokoušíte předat myšlenku, která už ke mně nedoléhá.

Milan Hábl

Verču Vaculíkovou, lektorku semináře Pohybová laboratoř, zastihuju ve čtvrtěk pozdě večer po menším časovém skluzu v lektorské místnosti, v níž si připravuje seminář na další den.

Jaký je tvůj vztah k divadelní amatérské scéně?

Já se na ní takhle podílím už přibližně dvacet let. Poprvé jsem se k tomu dostala jako slepej k houslím. Moje první přehlídka tohoto typu byla na Slovensku, konkrétně přehlídka pantomimy PAN, když jsem byla ještě ve druháku na HAMU. Tehdy jsem měla ještě nulové zkušenosti a byla jsem vyslána, abych tam dělala workshop. Původně tam měl jet Michal Hecht, vyhlášený lektor pantomimy, a teď tam v jejich očích přijela nějaká mladá žába, tudíž vůbec netušili, co se děje. Ten začátek přehlídky byl docela drsněj. Po prvním dni jsem si večer sedla a pracovala, aby to neskončilo špatně, a nakonec ten workshop dopadl úplně skvěle. Jak přibývaly roky, tak mě vždycky někdo oslovil, jestli bych někam mohla jít do poroty nebo vést seminář. Takhle jsem jezdila do Jablonce, Kolína, na Dětskou scénu, Mladou scénu a Stodůlecký píseček.

S jakou věkovou skupinou pracuješ nejraději?

Hodně mě baví práce s mladýma lidma. Na nich je hodně super ta tvárnost a chuť objevovat nové věci a získávat nové zkušenosti. Tohle se najde i u práce s menšíma dětma a dospělýma, ale u teenagerů je to dost specifický. Hodně fajn komunita je na Mladý scéně, tam se člověk pokaždé cítí vítaně. Ráda pozoruji, jaké soubory se přihlašují, jakými tématy se zabývají, a taky způsob zpracování. Je to dost inspirativní a někdy se divák může setkat s představeními, která jsou zajímavější než profesionální divadlo.

Tohle je tvé první PřeMostění. Měla jsi nějaká očekávání?

S Pavlem Skálou se znám už léta z přehlídek, jako je Malá nebo Mladá scéna. Baví mě sledovat jeho práci a způsob, jakým vede svoje žáky. Je to hodně velký srdcař a je super, jak se všemu věnuje na sto procent. Moc se mi líbí, jak tu jsou všichni pohromadě a vzniká tu v ZUŠce takové menší komunitní centrum. Jsem tu teprve jeden den, ale je to tu fakt milý a jsem příjemně překvapená. Pro mě je PřeMostění dost podobný s tím, jaká atmosféra panuje na Mladý scéně.

Proč zrovna pohyb? Jak ses k tomu dostala?

S pohybem jsem přišla do prvního kontaktu asi ve třetí třídě na základce, kdy jsem si domů v notýsku přinesla pozvánku, že každé úterý budou u nás probíhat taneční hodiny. Naši se mě zeptali, zda tam chci chodit, a mně tahle aktivita přišla zajímavá, tak jsem řekla jo. Pak už to jelo samospádem, poněvadž jsem zjistila, že mě tanec hodně baví a naplňuje. V minulosti jsem se věnovala i bojovým sportům a akrobacii. Začala jsem se tomu věnovat víc, chodila jsem i na dramáček, protože jsem chtěla být taky herečkou. Od malička se ve mně pohyb a herectví docela proplétaly a každou chvíli ve mně převládala jiná aktivita z těchto dvou, ale víc jsem inklinovala k pohybu. V současné době herectví přicházím znovu na chuť. Zaplatila jsem si herecké kurzy a chtěla bych se zaměřit i na taneční film.

Čeká tě teď nějaký větší projekt?

Teď budu spolupracovat s kaskadérama. Na žádném jejich větším tréninku jsem doposud nebyla, ale už mám zkušenost, když jsme točili jeden film, na kterém jsem se podílela jako pohybačka. Zkoušeli jsme scénu hospodské bitky. Kaskadéři totiž rádi berou tanečníky na tyto záležitosti, jelikož umí dost dobře pracovat se svým tělem a někdy jsou v tomhle lepší než gymnasti. Kaskadérství je s tancem dost podobné v nacvičování choreografie. Během jednotlivých pauz mezi scénami jsme s jedním kaskadérem vymýšleli různé prvky, které bychom mohli zařadit. Například si mě vzal přes ramena jako pytel brambor, hodil mě na další kaskadéry a ti měli spadnout. Bylo to dost legrační. Celkově předpokládám, že je kaskadérský trénink hodně podobný akrobacii, když se dělají podobný pohybový kreačky jako přemety, salta atd. Třeba zjistím, že to pro mě není, i vzhledem k tomu, že každý se zabývá vlastní specializací. Například skákání z velkých výšek do mohutných nafouklých žíněnek. U tohohle typu si jsem jistá, že nebude nic pro mě, jelikož nemám ráda volný pád. Oni taky dělají různé šílenosti na motorkách a v autech, ale to není nic pro mě. Kdybych byla někde zavěšená na laněch a odstřelovali by mě, to bych si moc užila.

Milan Hábl

Nebát se a víc zlobit!

Jako podtitul své inscenace si soubor KUKÍci zvolil název možná nejslavnější české impresionistické básně od Antonína Sovy. Básníkovi tím ale nechtěli vzdát hold. Nejen na úryvcích z poezie, ale i ze současných slabikářů se rozhodli demonstrovat, jak je žena muži po staletí zobrazována a jak to spoluurčuje její fungování ve společnosti. Mimo kultury se převážná část představení, jež nese prostý název *Ženy*, věnuje minulému století naší společné historie a mapuje k jakým změnám v boji za ženská rovná práva docházelo.

Je škoda, že s podobnou pečlivostí, s jakou se soubor rozhodl věnovat minulosti, nepřistupuje k současnosti. Když se představení v závěrečné části přehoupne k tématu Istanbulské úmluvy, mapuje se pouze ultrakonzervativní diskurz. Plky od Václava Klause sice vyvolají lehký smích, ale pro diváka by bylo zajímavější, kdyby se dozvěděl, co tyto sympatické mladé lidi pálí. Tím jinak zábavné představení ztrácí na autenticitě. Vytknout lze také, že ač v představení působí většina hereček, atraktivnější role byly přiřknuty chlapcům, kteří si mnoho scén zcela osvojují. To při inscenaci pojednávající o feminismu, vyznívá – mírně řečeno – úsměvně.

Klub uměleckých katastrof, jak zní název souboru ukrytý za třemi velkými písmeny, může znít, jako by se členstvo souboru zbytečně podceňovalo. Již po druhé návštěvníky festivalu přesvědčili o tom, že se jedná o zkušený umělecký soubor, který dokáže zaujmout a mezi návštěvníky festivalu vzbudit čilou diskuzi.

Přestože porota k představení *Ženy* vznesla řadu nesouhlasných připomínek, chtěla tím mladé talenty povzbudit k větší odvaze. Už při diskuzi se ukázalo, že členi a členky souboru se nebojí si dupnout a ostře nesouhlasit s naproti sedícími autoritami. Přál bych si, aby KUKÍci na příští ročník přivezli další, avšak více nesmlouvavou inscenaci na jiné aktuální téma.

Štěpán Truhlařík

Feminismus je boj, ale i porozumění!

Tři otázky pro členky souboru KUK/KUKÍci.

Máte nějaké feministické vzory? Jaké?

Magdalena: Určitě nějaké takové jsou, ale kvůli trémě si nevzpomenu. *(smích)* Mohu ale říct, že mám jen málo lidí, kteří by mne inspirovali. Spíše než velká jména a činy obdivuji každodenní odvahu, ale také empatii.

Nina: Pro mě je to nejspíš Toyen, která je součástí naší inscenace. Nejen svým chováním, ale zejména svým uměním měla velký vliv na to, jak přemýšlíme o ženství i v současnosti.

Magdalena: I vzhledem k tomu, že to je moje patronka, tak mě napadla a vážím si svaté Marie Magdalény. Na jejím případě mi přijde zajímavé, jak se ne vždy správně zacházelo s jejím obrazem ženy.

Vedete s rodiči dialog na toto téma?

Magdalena: Velice často. Hustím do nich své stížnosti na svět. Většinou jsou to problémy, které si už sami dávno prožili. Oni se proto jen usmívají a říkají: „Máš pravdu.“

Nina: Nás je v rodině hodně, takže se obvykle neshodneme. Ale to je na tom právě zajímavé! Přestože se snažíme každý jeden druhého přesvědčit o našem názoru, jsem ráda, že si mohu poslechnout, co si o věci myslí má devítiletá sestra nebo můj otec.

Co vás trápí na dnešní společnosti z pohledu žen?

Magdalena: Například na debatě kolem přijetí Istanbulský úmluvy mě štvě, že si část spoluobčanů myslí, že „už to máme dávno pořešený“. Oni tvrdí: „Je přeci přirozené, že ženy nemají být bity. K tomu nepotřebujeme žádné mezinárodní smlouvy.“ Tito lidi nechápou, že ten problém je hlubší.

Nina: O feminismu se mluví jen povrchně. Málo se zdůrazňuje, že je to boj. Boj, který se vede po celém světě.

Štěpán Truhlařík

Kuse z diskuse

Název této rubriky bezostyšně krademe ze zpravodaje Loutkářské Chrudimi, jelikož dobře vyjadřuje, oč v ní jde: nemá to být dokumentární přepis všeho, co zaznělo, ani všech mluvčích, ani všech témat, nýbrž pokus s jistou mírou desinterpretací tolerance zachytit, o čem byla mimo jiné řeč. Pokud zapisovatel něco nezachytí, může to být dáno prostým úpadkem pozornosti či potřebou se napít, mluvčí ani témata nechť si to neberou osobně. Pro úplný obrázek vřele doporučujeme diskuse navštěvovat osobně, ani sebelepší shrnutí nic neřeší. Ani dnešní shrnutí sebelepší spíše není.

Plešatá zpěvačka

Petr Besta: Chci se zeptat děcek: znáte tu hru? Viděli jste ji tady poprvé? (*Mladé plénum přikyvuje: poprvé.*) Tak povídejte!

HZP: Dobrý.

DHZP: Obdiv.

DHZP: Užila jsem si to extrémně, ale mám v hlavě hrozně moc otazníků. Nezaznamenala jsem moment, kdy se to změnilo a oni začali říkat úplně nahodilé věci. Kdy se to zlomilo do toho šílenství. Ale humor a sarkasmus tam fungovaly báječně, skvěle jsem se bavila.

DHZP: Co to šílenství znamenalo? Mně se hrozně líbilo, ale nevěděla jsem, co to je.

Robert Kunesch: Klobouk dolů.

Petr Besta: Nemáš klobouk.

DHZP: Mně se líbila ta energie a ten náboj.

DHZP: I když mluvili rychle a měli hodně textu, bylo jim pořád výborně rozumět.

DHZP: Mělo to dobrou dynamiku, šlo to pořád krásně dopředu.

DHZP: Úplně zbožňuju ten hasičův monolog o rýmě. Rozuměla jsem všemu, co říkala, i když si z toho nepamatuju nic.

Robert Kunesch: Já tam mám velké plus u fyzika. Hezky řešený prostor, že se chodí ke dveřím do publika. A s tou artikulací – to by měla Spoustová radost. Některá témata se mi v té hře postupem věku mění, ale to stabilní, neschopnost poslouchat jeden druhého, mi z toho vždycky lezlo, ať mi bylo dvacet nebo nevímkolik.

Jan Frič: Já mám jenom na začátek, co mi přišlo, že by se dalo zlepšit. Já nemám hudební sluch, ale byl ten metronom ve stejném rytmu jako ta písnička? A proč někdy zní a někdy nezní? Mně to teda přišlo jako absolutní paráda, vidím tu hereckou cenu. A láska. Já myslím, že je to o lásce, o tom, jak se lidi mají rádi. Přemýšlel jsem o tom, jak se tam přemísťovaly židle a včera se přemísťovaly záchody. Nějaký směr divadla, kde se nosí věci, na kterých se občas sedí. Myslím, že je těžký tyhle slovní fóry říkat tak, aby vyzněly. Podat to tak, aby člověku chtěl vybuchnout mozek a proto se zasměje. Prostě super – když se nad tím rozehrává ještě nějaká situace, což bylo vidět třeba v začátku. Když vidím, že ten text znamená i něco jiného. Když tam je lidská situace, tak to báječně funguje. Howgh.

Štěpán Křákal: Já navážu na ten metronom. Jak tam došlo natažení, tak to už pak v tom systému nedávalo smysl, stačilo by, kdyby to ten metronom jen rámoval. Někdy mi přišlo, že jste šli mimo něj.

Jan Frič: Nesouhlasím. Já bych ho prostě pořádně natáhl.

Štěpán Křákal: A pak budu říkat to, co Honza. Herecké výkony jsou super, nadstandardní. Kdyby vám bylo třeba o pár let víc, tak by tam třeba byl ještě větší přesah. To ale neberte jako žádnou výtku. Hereckým projevem, choreografií, režijní prací jsem to bral.

Jan Frič: Ta inscenace bude úspěšná a za deset let to tam bude. Až si odžijete ta stereotypní manželství.

René Levínský: Tuhle inscenaci děláš, aby ses tomu stereotypnímu manželství vyhnul.

Jan Frič: Mám rád, když to na okamžik zvažní, protože to je vlastně radostná oslava zániku nebo smrti. Třeba tam tu temnou strunu lze ještě rozbrknout.

Alena Zemančíková: Ty hrůzostrašnosti do toho textu vklouzávají. On je napsaný docela rafinovaně. *Plešatá zpěvačka* je virtuózní kousek. To je jak Paganiniho variace, to se musí hrát naprosto bravurně a vám se to bravurně opravdu podařilo. Je to hodně temný a téměř až nekrofilní. (*Následuje brilantní přednáška ionescovské dramatice. Kdo neslyšel, prohloupil.*) Na téhle inscenaci je vidět, jak při všech autorských kouscích, které máme rádi a moc si jich vážíme, je někdy fajn vzít si notový zápis a vyzkoušet si interpretaci.

René Levínský: Myslím, že chvála, která zazněla, je pořád ještě silně nedostatečná. Jasněže každý uznává, že *Plešatá zpěvačka* je jedna z deseti, možná pěti her dvacátého století, ale tím, jak se mi vrací přes generaci ve vaší interpretaci. V té jednoduchosti je neuvěřitelná síla a je to dokonale zvládnuté. Jak jsme tu včera režirovali, tak tady je třeba říct: neměňte na tom nic.

Ženy aneb Kdo vám tak zcuchal tmavé vlasy

DHZP: Viděli jsme představení, které se věnovalo tématu ženství, emancipace, dozvídali jsme se, jak to vypadalo v průběhu věků – postavení ženy ve společnosti.

DHZP: Já jsem jenom čekal, že to skončí nějakou změnou pohlaví nebo tak.

DHZP: Musím hrozně ocenit projev všech těch lidí, celou dobu jsem jim rozuměla. Moc se mi líbil obraz s dívkou hrající na violoncello. Zároveň jsem už podobná představení viděla a neviděla jsem tam mnoho nových prvků a nápadů. Říkala jsem si, jak došli k tomu tématu, proč si ho zvolili a co tím chtěli říct. Zajímalo by mě, kdo s tím tématem přišel, a čistě ze zvědavosti by mě zajímalo, jak na to zprvu reagovali mužští představitelé. Trochu jsem se ztrácela v kostýmech: některé ženy měly kalhoty, některé ne.

DHZZ: Mně se hrozně líbilo to cello jakožto vystižení ženských křivek.

DHZZ: Zajímalo by mě, na koho to cílí – já jsem s tou inscenací ve všem souhlasil, tak to ve mně nevyvolalo moc emocí.

Štěpán Truhlařík: Mně se to taky hodně líbilo, ale mám otázku k závěru. Přišlo mi, že se hodně zaměřujete na diskurz, jak se mluví o Istanbulské úmluvě, ale nepojmenováváte, jaké problémy má feminismus dnes a na jaké se podle vás má zaměřovat.

Alena Zemančíková: Já jsem se přihlásila, že o té inscenaci začnu mluvit, tak začnu. Abych řekla pravdu, mluví se mně o ní těžko, protože to téma je mi blízké a ve svém profesním životě jsem se mu hodně věnovala, používám zrcadlo života své matky a babičky. Tím pádem mám mnoho všelijakých nesouhlasů s tím, jak se proces emancipace v Československu a ČR vyvíjí a vyvíjel – a všechno se to velmi mění. Skoro bych řekla, že není tématu, jež by se tolik proměňovalo a tolik se nás dotýkalo jako tahle věc. Souhlasím se Štěpánem Truhlaříkem: zdá se mi, že ta inscenace zbytečně prodlévá v minulosti a že bojuje bitvy, se kterými nemůžeme hnout. Baví se o tom, že na oslavách MDŽ za socialismu ženy dostávaly karafiát a chlapi se ožrali – to už podle mě není vůbec zajímavý. Byl to hnusný nešvar, ale dneska jsou úplně jiné hnusné nešvary a mě by zajímalo, které to jsou. K dramaturgii té inscenace bych řekla, že mě na ní rozčiloval chaos, který v tom máte. Začnete něčím, co je podle mě nešikovné, protože to je pětiřádková charakteristika vybraných slavných žen za posledních sto let, aniž se o nich opravdu něco dozvíme, a navíc je charakterizujete takovou divnou posunčinou. Řazení věcí stále jednu za druhou, to má tahle inscenace společná s inscenací o městě – dělat scénář takhle není šikovné, chybí tam drama, alespoň myšlenkové. Pořád se věci dozvídáme, ale nemáme příležitost je spoluprožít. My, kdo se tou problematikou zabýváme, se nedozvídáme nic nového, ale ani ti, kdo se jí nezabývají, se toho podle mě nedozvědí zas tak moc. Tomu já říkám dramaturgická nešikovnost – a v úhrnu mi z různých stran neumožňuje ten problém spoluprožít.

René Levínský: To, jak plýtváme potenciálem větší poloviny lidstva, je pro mě zásadní problém. Já jsem měl to štěstí, že jsme se s ženami i muži ze souboru bavili o feminismu večer předtím, a bylo to stokrát silnější. Myslím, že tady je velice problematická forma. Vy přece víte, jak ta debata aktuálně vypadá, proč se ne bavíme o tom? A promiňte, že šlápnu do hovna, ale žena hrající na cello je to největší erotický klišé, co existuje. Pokud si budu sto let pamatovat, o čem jsme se včera bavili, a zítra zapomenou na to, co jste hráli, tak to něco znamená.

Jan Frič: Když tam máte písničku „Holky z naší školky“, tak největší fór té písničky je „ham ham“ – to je ufo porno, je škoda to takhle zahodit. Ale v úhrnu... Je tam nějaký zásadní problém s formou, působí to hrozně nacvičeně. Přišlo mi to hrozně úhledný, je hezký, že vám je rozumět, ale mělo by tam toho být víc než jenom tohle.

Soubor: Fakt, že ženy nosí kalhoty nebo sukně, nic neznamená, to je civil, možná máme prostě nějaký extravagantní vkus. / Původně jsme chtěli hrát *Maryšu* – a nakonec jsme zjistili, že nás z té Maryši zajímá téma ženy a historických konotací. / Co se týče soudobého feminismu, je pravda, že to tam tolik zpracované nemáme, je to dané tím, že východisko bylo historické. / Já jsem chtěla říct, že výběr žen na začátku nejsou vysloveně ženy, které se věnovaly feminismu. Když je člověk žena, tak musí v určitých podmínkách pro něco udělat víc, než když je muž. Proto jsou pro nás ty osobnosti hrdinky.

Matěj Škorpil: My se považujeme za feministy. Já bych se pasoval na ministra feminismu.

René Levínský: Debata, kterou tu vedeme, je mnohem divadelnější než to představení. Máte tady performativního feministu Matěje, který mluví za vás...

Soubor: A na koho to bylo cíleno, to asi nevíme. / My to představení asi nechceme úplně překopat, ale z té vaší zpětné vazby jsme nedostali nic, co by nám pomohlo. Spíš nám říkáte, jakou jinou inscenaci bychom mohli udělat.

René Levínský: Já děkuju za včerejší i dnešní debatu a za tuhle zpětnou vazbu, to je skvělý.

Stín hrdiny

Lea Skálová: Označila bych představení jako roztomilý, bylo roztomilý, jak jste hráli. Ale když tam byla třeba ta Američanka, tak podle mě není nutný dělat přízvuk – kdyby sis třeba sundala vestu, svítilo by trošku jiný světlo a mluvila bys normálně, pochopila bych, že to je jinej člověk.

DHZZ: Představuju si, že to divadlo je pro trochu starší lidi. Mám asi jinej humor, než mělo to představení, ale přišlo mi to humorný v tom, že jsme se v některých věcech těsně míjeli. Přišlo mi to vtipný v tom, jak to bylo nevtipný. Bylo to unhinged.

DHZZ: Přidám se ke chvále, viděla jsem, že si to herci užívají, že jsou tam rádi. Seděla jsem tam a říkala jsem si, že toto je dobrý moment, být naživu a užívat si to představení.

Lea Skálová: Já neříkám chválu, protože to vás neposune. Ještě ji uslyšíte. Naučte se text.

DHQP: Přišlo mi, že je to divadlo mířený jak pro starší diváky, tak pro naši generaci, pro kterou byly ty vtipy udělaný, aby se jim zasmála. Ale to bylo zbytečný, někdy je lepší neřešit, jestli se to bude tady třináctileté Aniče bude líbit.

DHQP: Mně se to líbilo, líbil se mi humor, když se něco nepovedlo, vypadl text, pobavilo mě to, i když asi někdy nemělo, kombinace cíleného i necíleného humoru.

DHQP: Ten příběh je přímo někoho z vás?

DHQP: Stálo by za to dotáhnout nedokonalosti, projekce a řádeček play, temporytmus, načasování, kdy má přijít jaká postava, a odehrát to, když včas nepřijde. Ale jinak jsem se tetelila blahem, oceňuji práci s publikem

DHQP: Vizuálně mě rušil nejen řádek u projekce, ale také, že zabíhal do obličejů, ochudilo mě to o mimiku a o to, co se mezi babičkou a vnučkou děje.

Štěpán Křákal: Někdy je jedno, co se v představení stane za technické neduhy, co se tam povede, nepovede, zapomene se text. Po pěti minutách jste mě začali bavit vy. Bylo mi jasný, že tam neduhy budou, ale bylo vidět, že jste parta lidí, která je spolu ráda. A já jsem se po dlouhé době v půlce představení dojal. To téma bylo na divadle udělaný už několikrát, vy víte, proč ho děláte, ale připomněli jste mi hlavně, proč dělat amatérský divadlo. A to je ze všeho nejdůležitější.

Alena Zemančíková: Jsem ze západních Čech, těchto amerických dětí jsem znala několik, jedno takové známé dítě je teolog Ivan Štampach. Příběh by mohl být detailněji rozepsaný, pochopila jsem, že Vlastu vychovává maminka sama, o to to měla těžší, možná, že kdyby to tam bylo víc uplatněno, víc bychom se dozvěděli o té rodině a celé její situaci. A přidávám se k té Američance – v takovém nasazení se z toho stává parodie, ale ona to parodie nemá být. Zkrátila bych Urválka.

René Levínský: Jsem velký fanoušek linky ve videu, o které se mluvilo. Nedokonalosti jsou skvělé, na mě z toho jde ta emoce – jsme tu spolu a děláme něco důležitýho a nebudu řešit nějakou linku na videu,

chci si tam dát Američanku, tak ji tam dám, Urválka si tam taky dám. Nedokonalosti mně dovolují pocítit k představení skutečnou lásku. Jde se po podstatě být spolu a vyprávět příběh, kterej je pro nás podstatnej. Nic by se na tom nemělo měnit, to nastavení dovoluje pseudointelektuálovi, jako jsem já, abych se hlásil s rudou vlajkou. Kvůli tomuhle divadlo existuje.

Jan Frič: To, proč se v divadle všichni setkáváme, tady bylo v krystalické formě v tom milostném dialogu. Pak je úplně jedno, jestli je tam něco rozbitýho nebo nefunguje.

Alena Zemančíková: Já s tím nesouhlasím, že je jedno, jestli jsou tam chyby.

Soubor: Spolupracovali jsme s historikem, poskytl nám autentické příběhy související s fenoménem Children Born of War, chtěli jsme propojit vědu a performativní umění, pomoci téma popularizovat, vytvořit diskuzi a oslovit diváky, aby se zajímali o svou historii. A ozvali se třeba panu Michalu Korhelovi.

Ondřej Pečený: Dokumentární forma je mi sympatická, fakt se mi líbí tadyten příběh. Podvědomě mi tam scházel dopad na další generaci – jak se s tím vyrovnává ta vnučka? Vybavil se mi jeden známý člověk, dítě narozené ve válce, Vladimír Mišík. Víím, že v této rodině jezdí na setkání do Ameriky. Je to určitý výsek, se kterým jste pracovali. Kdybych měl tlačit na tuto dokumentární rovinu, zajímalo by mě, jak se to může vyvíjet dál.

*desinterpretovali Michal Zahálka
(Plešatá zpěvačka, Ženy) a Kateřina Prášilová*

Vlasta s dokumentární přílohou

Poslední inscenace pátečního Přemostění *Stín hrdiny* anotačí slibuje mimořádně zajímavé téma. Soubor Just Monkeys vychází z příběhů dětí narozených a zplozených ve druhé světové válce ze styku (ne vždy dobrovolného) místní obyvatelky a odněkud přichozího vojáka, chce upozornit na skutečnost, že takový původ je často pro dotyčné stigmatizující, a dokonce položit otázku, jestli jsme dnes schopni s takovými dětmi zacházet se stejným despektem. Vzhledem ke zhmotňující se válečné zkušenosti, v době, kdy Ukrajinkám znásilněným ruskými vojáky chtějí někteří místo potratových pilulek rozdávat pepřové spreje a houkadla, je to téma bytostně důležité.

Inszenace se však obrací pouze do minulosti a odehrává se vlastně v rámci rekonstrukce rozhovoru vnučky s babičkou, pamětnicí Vlastou Andělovou, dcerou matky z Plzně a amerického vojáka. To by nemuselo být nutně špatně, rodinné rozhovory tohoto typu jsou klíčové pro předávání historické zkušenosti a moudrosti i pro poznání vlastních kořenů. Kamenem úrazu je ale banalita vyprávění a jeho zobrazení.

Vlastin příběh se skládá z několika historek dítěte diskriminovaného soudčským, fyzlujícím režimem. Nebo vlastně... objeví se nesnesitelná soudružka učitelka potlačující její přirozený talent a výsměch vrstevníků kvůli dopisům otci, ale třeba americká sukně vzbudí spíše pozitivní zájem okolí. Běh Vlastina života je ilustrován dobovými projekcemi projevu fanatického Josefa Urválka z 50. let a sovětské okupace v srpnu 1968, během níž se Vlasta bez špetky pudu sebezáchovy prohání ulicemi v oné americké sukni a prožívá milostné vzplanutí. Konkrétní dopad dějinných událostí na Vlastin život nevidíme a dokumentární okénka tak vyjdou vniveč. Nad retrospektivou leží ještě investigativní linka, v níž vnučka blíže nespécifikovaným způsobem najde na internetu příbuzné potenciálního otce a pradědečka. To vede k otevřenému konci – zda se jedná o pravého otce-pradědečka, se nedozvíme, Vlastu to vlastně ani nezajímá a rodinný příběh bere do svých rukou vnučka.

Problematická je občasná neopodstatněná stylizace, například v pitvornosti milostného dialogu během okupace, a především v monologu Američanky,

která, ačkoliv nepoznává českou vlajku, najednou bůhví proč mluví s divoce afektovaným přízvukem česky. Celou situaci navíc rámuje matoucí forma přednášky – představení otevírá prezentace s názvem výzkumu a výčtem jednotlivých postav, ale dál se s tímto formátem nepracuje.

Meze v technice i technologii jsou samozřejmě běžnými vlastnostmi amatérského divadla a lze se nad ně povznést zejména v případě, že inscenace přichází s vlastní výpovědí. Tu *Stín hrdiny* bohužel nenabídl.

Kateřina Prášilová

Hrát o konkrétních lidech by bylo eticky náročné

Dvě otázky pro vedoucí souboru Vendulu Ježkovou.

Jaký je pozadí toho projektu, jak to vzniklo a jak se dala dohromady tahle parta lidí?

My jsme spolek Just Monkeys, který vykryštoval z kurzů herectví, za covidu nám bylo spolu dobře a řekli jsme si, že bychom chtěli založit spolek, tak jsme ho založili, a tak už spolu jsme asi pět let. Tenhle projekt je asi třetí, čtvrtý, co jsme uskutečnili – a bylo to v rámci Asociace nezávislých divadel, přišel takový mezinárodní open call, že lipská a birminghamská univerzita hledá nějaké nezávislé divadelníky na realizaci projektu Children Born of War, propojení výzkumu a performativního umění.

Vychází ta inscenace z nějakého konkrétního příběhu konkrétní osoby, nebo je to jaksi modelový příběh?

My jsme nejdřív spolupracovali s historikem a sociologem Michalem Korhelem, který nám dal k dispozici rozhovory, které měl s těmi válečnými dětmi. Chtěli jsme nejdřív zpracovat jeden, ale zjistili jsme, že to je strašně eticky náročné zvládnout a že umělecky na to asi v sobě nemáme dost umění, takže jsme nechtěli žijícího člověka vystavit tomu, že by to pro něj mohlo být nějakým způsobem třeba i nepříjemné. Takže nakonec vznikl takový kompilát a je to takový modelový příběh.

Zahálka v kuchyni

Někdy se to člověku tak stane. Náhodou nemusí do práce, sedí doma, měl by chystat materiály pro Zpravodaj, ale nechce se mu ani do toho, ani do ničeho jiného užitečného. Nabízelo by se zatelefonovat Iljovi Hurníkovi, ale ten to nebere. A tak se člověk rozhodne, že do Mostu aspoň nepojede s prázdnou – a napeče. Přesně to se mi v úterý odpoledne stalo: místo jakékoliv užitečnější činnosti jsem pekl. Konkrétně jsem pekl slanou variaci na slavný francouzský *tarte tatin*, tzv. obrácený koláč pečený těstem navrch. Volně jsem se inspiroval bramborovou verzí od Yotama Ottolenghiho. A protože Zpravodaj přímo volá po nějakém hodnotném lifestyleovém obsahu, rozhodl jsem se o recept podělit. Festivalové zpravodaje jsou totiž přesně tím, po čem správný hospodyněk a správná hospodyňka sahají, když hledají inspiraci, že ano?

Slaný tarte tatin s lilkem a rajčaty

Suroviny:

1 balení listového těsta
1 menší lilék
1 balení cherry rajčat
250 g kozího sýra
(nebo nějakého jiného sýra)
pár stroužků česneku
kousek cibule
máslo nebo olivový olej na vytření formy
čekankový sirup
sůl a pepř dle chuti
koření dle chuti
semínka dle chuti

Postup:

- 1) Zvláštností tohoto receptu je, že je sepisován po upečení, nicméně před konzumací. Proto před započítím pečení nalezneme na PřeMostění někoho, kdo výsledek ochutnal, a ověříme jeho zdravotní stav. Pokud je již po festivalu a černá kronika nehlásila ztráty na životech, lze tento krok přeskóčit.
  - 2) Na dno dvoudílné dortové formy si upneme pečicí papír. Máslem nebo olivovým olejem vymažeme boky formy i papír na dně. Troubu dáme předehřívat na 200 stupňů v režimu horního a spodního pečení.
  - 3) Papír potřeme tekutým čekankovým sladidlem. (Pokud si nehlídáme cukr, klidně uděláme karamel, bude to jediné lepší, ale čekanka je zázrak. Nejde ani tak o sladkost, spíš o tu lepkavou dobrotu. Javorový sirup je určitě taky fajn. Datlový jakbysmet.)
  - 4) Počekankované dno posypeme vločkovou solí (já mám rád uzenou maldonskou, ale všechny budou dobré), šikne se pepř a koření dle libosti (já kombinoval italské bylinky a pro trochu arabských chutí koření *dukkah* – a po ruce jsem měl pár piniových semínek, tak jsem je přihodil).
  - 5) Na asi centimetrové plátky nakrájíme lilék a poklademe jím počekankované, posolené, popepřené a pokořeněné dno. Do mezer vmáčkeme přepůlená cherry rajčátka a nasekanou cibuli. Nemusíme se bát hečmánů, všechno se to pečením smrskne, jak se odpaří voda. Na lilky poklademe stroužky česneku (klidně třeba tolik stroužků, kolik je lilků). Zakapeme olivovým olejem.
- [Viz obr. 1.]**
- 6) Celou zeleninovou vrstvu dáme do trouby a necháme péct, dokud se lilky nepropečou a stroužky česneku nezžhnědnou. Mezitím můžeme vyrábět rozpis obsahu jednotlivých čísel festivalového

zpravodaje, pokud zrovna nějaký chystáme. Může to trvat takovou půlhodinu, třebaš.

7) Nahrubo nastrouháme sýr. Výborný je nějaký chuťově výrazný – já použil napůl kozí gouda a napůl uzenou nivu. Ale dejte, co máte, on ani takový eidam třicítka není nic tak špatného, jak občas snobové tvrdí!

8) Upečené stroužky česneku sebereme z lilků, vidličkou je rozmáčkeme a zase je na lilky vrátíme. Asi by to šlo i nějak jednodušeji (třeba péct s prolisovaným česnekem), ale proč?

9) Celou upečenou zeleninovou vrstvu důkladně zasypeme strouhaným sýrem – mám lehkou obavu, že jsem ve skutečnosti použil víc než těch 250 g, ale chtěl bych vidět toho smělce, který by si stěžoval.

10) Vezmeme listové těsto. Osobně mám moc rád to, které je už rozválené, ale pokud nemáme úplně nejmenší dortovou formu, nejspíš se stejně troše válení nevyhneme: potřebujeme z něj totiž vyříznout kruh asi o 3 cm větší, než jaký je průměr naší formy. Ale nebojte, ono se to těsto nijak zvlášť nebrání. Odřezky nevyhazujeme – pokud pro ně nemáme jiné užití, srolujeme je, potřeme olivovým olejem, posypeme třeba sezamem, mákem nebo kmínem a položíme do trouby spolu s koláčem jako slané tyčinky, těch není nikdy dost.

11) Vyříznutý kruh těsta přeneseme na formu a okraje vtlačíme do krajů. Jsem si vědomý, jak pitomě to zní, ale vy mi rozumíte. Nebojíme se mít v těch krajích těsta i docela dost, ono to udělá takovou křupavou dobrotu. Nezapomene-me těsto vidličkou hojně propíchat, ať se nám nenafoukne.

12) Dortovou formu (plus případné tyčinky, viz krok 10) dáme do trouby asi tak na půl hodiny, dokud těsto nezžhnedne. Případné tyčinky zachráníme nejspíš o něco dřív.

13) Po vytažení necháme vystydnout jen pár minut (akorát tak dlouho, aby se dala forma vzít do ruky). Potom vezmeme talíř nebo jiný plochý pevný předmět větší, než je naše forma, a svižným pohybem vše překlápíme. Koláč by měl v tuto chvíli bez většího odporu opustit formu

a skončit na talíři. **[Viz obr. 2.]** Necháme vychladnout, zabalíme, odvezeme do Mostu na Přemostění a servírujeme. Pokud zrovna neprobíhá Přemostění a my se do Mostu nechystáme, lze převoz vynechat. Pokud Přemostění probíhá a my se do Mostu nechystáme, ještě jednou se zamyslíme, zda víme, co je pro nás dobré. Podáváme s oranžovým vínem z Chrámců.

Michal Zahálka

Ze své aktuální básnické tvorby pro nás vybírá Eva Blondýna Suková.

ÚKROK STRANOU

MDŽ

Červený karafiát
ve sklence od hořčice
zvětralé pivo
z kazetáku Gott
čas nutných spartakiád
rumu a motolice
holubí sivo
podél země plot

SOBOTA 6. 4.

09:00 – 13:00 / **Semináře: Meisnerova technika, Pohybová laboratoř a SINGLE ACTIONS** / Prostory ZUŠ a Divadlo rozmanitostí

10:00 – 10:40 / **Divadlo Brambůrky – Perníkajda** / Divadlo rozmanitostí

11:30 – 12:00 / Diskuse (Divadlo Brambůrky) / Nauka

14:00 – 14:45 / **DS STOPA – Bon Voyage** / Velký sál

15:00 – 15:30 / Diskuse (DS STOPA) / Nauka

16:00 – 16:47 / **Herecké studio DFXŠ – 18. narozeniny** / Velký sál

17:20 – 17:40 / **Divadlo Vydýcháno – Barka** / Velký sál

18:30 – 19:30 / Diskuse (Herecké studio DFXŠ, Divadlo Vydýcháno) / Nauka

19:45 – 21:35 / **Divadlo RADAR/Hroboso – Jedlíci čokolády** / Velký sál

22:00 – 22:30 / Diskuse (Divadlo RADAR/Hroboso) / Nauka

Součástí festivalu se stal i odpočinkový koutek pod hlavičkou Most Pride, kolektivu kvír lidí, který minulý rok pořádal první pochod za práva LGBTQ+ v severních Čechách. Stavte se na kus řeči nad stolní hrou či jen tak o čemkoliv v tanečním sálu vedle sprch od 10:00 — 19:00 hodin .

MOST

Akce probíhá pod záštitou
Statutárního města Most

ústecký kraj

Akce probíhá pod záštitou Jiřího Řeháka,
náměstka hejtmána Ústeckého kraje

ZPRAVODAJ PŘEMOSTĚNÍ 2024. Redakce: Milan Hábl, Kateřina Prášilová, Štěpán Truhlařík, Michal Zahálka (šéfredaktor). Grafika a sazba: Vojtěch Líba. Foto: Oskar Helcel. Jazykovou redakcí prošlo v rámci možností.
Kontakt na redakci: michal.zahalka@gmail.com.